

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 le.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N° 206

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACTIA
ŞI ADMINISTRATIJA
Târgul lui Nr. 38

INSERATELE
se primesc la admini-
straţie. Preţul după tarife
şi învotale.

Manuscrisele nu se în-
napoiesc.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Satele noastre.

De Dr. Valentin Drăganu.

Domol puceade glas de sobă
Dela olopotaia din deal
Să povestească lumii jalca
Iastrăinatului Ardeal.

O. Goga.

Mai zilele trecute aproape toate zările noastre au dat „fără comentariu” — după gazetele din Budapesta — o ştire scurtă, care trebuie să ne pună pe gânduri. În comitatul Biharului este un sat numit Ticleuş (Telkesd), cu o populaţie de 682 locuitori, dintre cari 660 Români, iar ceilalţi 22 Unguri şi Ovrei. Sărăcia şi necazurile i-au constrâns pe toţi ce erau capabili de muncă să emigreze şi așa rând pe rând și-au luat drumul spre America. În sat au rămas aproape numai femeile și copiii și — comitetul comunal. Acum s'a hotărât și acesta să emigreze, avizând despre această hotărâre pe protopretorul cercului prin următoarea scrisoare: „Cu părere de rău vă aducem la cunoștință, că abdicăm de slujba ce am avut-o la antistia comunală, deoarece — pentru a-ne asigura pâinea de toate zilele — suntem siliți să părăsim țara. Vă rugăm să luați la cunoștință această abdicare a noastră”.

Aceasta era știrea dată „fără comentariu”, deși noi credem că e bine să stăruim cu acest prilej asupra primejdiei ce s'a anunță. Căci poporul nostru nu s'a lăsat nici când ademenit de pildele altor neamuri ridicate și aruncate de valurile vieții, cari își căutau moșia acolo, unde le era bine, — ubi bene, ibi patria — schimbându-o după vremuri, până ce s'au innecat în valurile străine cutropitoare. Dragostea de moșie a fost puterea neînvingătoare, care ne-a încheiat într'un zid tare de apărare, de câte-o-i primejdia ne amenința ființa noastră ca neam și doar din nemărginita dragoste de moșie a Românilui a răsunat vorba înțeleaptă a străbunilor noștri: fie pâinea cât de rea, tot mai bine în țara mea!

Și până acum nevoile traiului împingeau pe singuratici fii ai neamului să-și iee toiagul pribegiei în mână spre a căuta câștig mai efin

în străini, dar o făceau conduși de gândul senin de-a să inapoia iarăși la vetrele lor, ca să desrobească cu câștigul din străini moșia strămoșească pe care cu sudoarea de-acasă nu au putut-o apăra față de primejdia înstrăinării.

Dar acum să duc, să duc cu toții și să duc să nu mai vie! . . . Alte neamuri, când li-să semnalează o primejdie, asemenea căreia ne amenință acum pe noi, știu să se îngrijească de sanarea relelor și „comentează” știrile, cari vestesc primejdia.

Sociologii germani au ținut acum-așa doi ani un congres la Danzig și în cursul desbaterilor tema, care s'a desbătut cu mai mult foc, a fost *părăsirea satelor*. Anume de vre-o zece ani s'observă în Germania fenomenul curios, că țărani încep din ce în ce a părăsi satele și a să trage spre orașe. Dela 1895 și până la 1905 — deci în zece ani — a arătat statistica, că și-au părăsit satul mutându-se la orașe peste 2 milioane țărani. Fenomenul acesta, care a dat atât de mult de gândit sociologilor germani este produsul mai multor cauze și congreseții dela Danzig l-au desbătut din punct de vedere național. Ei văd anume în această emigrație scăderea proverbialului dor de moșie a poporului german, care lăsându-se răpit de luminoasele cadre aparente ale vieții de oraș, este aplicat a schimba senina liniște și belșugul cinstit al vieții țărănești cu vieța — la aparență — mai ușoară, mai fără griji, dar — în realitate — cu mult mai grea a orașelor mari. Pentru combaterea acestui rău, sociologii germani consideră școala ca un factor principal. Au lansat deci un apel către toți învățătorii, rugându-i ca prin școală să cercce a influința asupra elevilor în așa fel, ca să-și iubească satul și să nu-l părăsească.

Același gând li preocupă și pe Francezii — după cum vedem din traducerea unui articol publicat de Dr. Em. Labat în „Revue pédagogique” din Paris dată de d-l Dr. O. Ghibu în numărul I al „Luceafărului” din Sibiu.

Dr-ul Labat constată criza ce rezultă din gravitatea spre oraș și răceala față de viața dela sate și afirmă, că pentru a înlătura această criză

va trebui să se studieze „sufletul țăraniului așa cum l'a format trecutul, așa cum este și cum luptă în mediul care îl apasă și îl stăpânește astăzi”. Pentru lecuirea răului iarăși școala va trebui să aprindă în inimile micilor fii de țărani, adevărați copii ai firei, dragostea de sat. Căci: „E un lucru vechiu acest suflet țărănesc. Dacă îl deschizi la anumite suflări nouă, riști să-l distrugi. Adevăratul țaran iubește pământul pentru motive, pe cari rațiunea nu și-le poate explica pe deplin. Iată de mii de ani, poporul în luptă cu pământul simte nedeslușit în ritmul anual al fecundității care nu dă gres, de asupra lui o putere creatoare misterioasă. Și dacă vre-odată pământul nu va mai putea ținea legat de sine acest suflet țărănesc despoiat de întreg trecutul său, atunci nu vor mai exista decât foarte puțini țărani adevărați. Dar *frumoasa țărânie franceză*” cum li zic Englezii, cari ne învidiază, nu va putea dispărea fără a însemna o pagubă incalculabilă”.

Pentru noi, Români tema aceasta prezintă interes cu mult mai mare, decât la Germani ori la Francezi. Și la poporul nostru una dintre cele mai frumoase însușiri este iubirea de moșie. Dar pe zi ce merge situația țărâniei noastre dela sate devine tot mai grea. Pământul s'a scumpit, arendele trac toate în mâinile străinilor, ba bunii noștri compatrioți și constituie în o „ligă” cu scopul fâșș de a lua Românilui de sub picioare și cât bietul pământ are. Cum însă industria și la noi se desvoltă tot mai mult și plata lucrătorilor la orașe se urcă din ce în ce, vedem că și la noi s'a început — pe lângă emigrarea în masă — un proces lent de emigrație spre orașe. Și cum orașele nu sunt ale noastre, e evident că cei cari părăsesc satele sunt perduti pentru noi.

Și dacă Germanii și Francezii sunt îngrijorați de părăsirea satelor, noi Români, știind că țaria noastră zace în țărânie și numai atâta timp, câtă vreme această țărânie este la țară, va trebui să ne punem pe lucru până încă nu-i târziu pentru mântuirea satelor noastre.

Căci până când țărani francezi ori germani și dacă se mută la orașe rămân tot Francezii ori Germanii, ai

noștri să pierd în marea străină. Și până când Francezii ori Germanii pot preveni primejdia prin școală, noi avem lipsă de alte mijloace, cari nu ne stau la îndemână ușor. E drept că în școlile noastre li să spuie micilor copii, cari vor fi țărani de mai târziu, că aici în patria aceasta trebuie să trăiască și aici au să moară, dar să vede, că „mâna sorții” e așa de blâstămată și „povestea 'ntunecat-a pâinii” își cere victimele. . . .

Tilecușul e un memento, pe lângă care nu putem trece „fără comentariu”!

Factul româno-maghiar.

Ziarele maghiare continuă a se ocupa cu chestia pactului. Se dau știri despre ședințele comitetului național în sensul comunicatului, ce l'am dat ieri, se mai publică unele păreri etc.

— > Világ > a sollicitat părerea d-lui Dr. I. Maniu asupra tratativelor. Părerea d-lui Maniu a culminat în declarația, că nu poate fi nici vorbă despre schimbarea direcției democratice a partidului național român.

— > Bud. Hir. > are un prim articol, în care signalizează în cuvinte bombastice „pericolul” Ardealului, cu agitatori valah etc dar în urmă recunoaște, că în Ardeal „nu poporul maghiar dă îndărăt față de Români, ci clasa de mijloc română își face loc înainte față de proprietatea de mijloc maghiară”.

— Protestele contra pactului continuă, dar — ciudat lucru — le fac reunitivile maghiare culturale. În Sepsis-Sángiorgiu a protestat societatea „Székely Társaság”, iar mâine va ridica protest „Erdélyi Kárpát Egyesület” în Cluj. Societăți cu meniri culturale să dedau la acte politice! Lume întoarsă!

Disolvarea Corpurilor legislative române.

În urma hotărârii de Joi a consiliului de miniștri s'a dat cetire în ședința de ieri a camerei decretului de disolvare a Corpurilor legislative. Același decret a fost citit astăzi și la Senat.

Noul parlament se va întruni pe la sfârșitul lunii Februarie v

În ceea ce privește alegerile generale parlamentare, guvernul a fixat următoarele date definitive: în primul rând se vor face alegerile pentru ca-

meră și anume colegiul I. cameră la 2 Februarie v., colegiul II. la 4 Febr., colegiul III. la 6 Februarie. La Senat s-au fixat zilele de 8 Febr. v. pentru colegiul I; 10 Febr. pentru colegiul II și la 12 Febr. colegiul universitar.

Se spune că guvernul a oferit partidelor din opoziție treizeci locuri în viitorul Parlament.

Comitetele executive conservator și conservator-democrat vor avea să decidă, cari persoane vor fi desemnate să fie alese fără contracandidați guvernamentali, în ce corp legiutor vor intra și în ce localități își vor pune candidatura.

Logica faptelor în apropiatul Orient.

Ziarul „La Gazette de France”, numărul dela 11 Ianuarie st. n. într'un articol intitulat „Logica faptelor în apropiatul Orient”, vorbește prin condeiul contelui de Landemont de un important volum aflat sub presă. Din rezumatul, pe care-l dă, rezultă că volumul așteptat arată pe Austria în același stare ca și Turcia, expusă la desmembrare prin diversitatea națiunilor ce o compun, fiecare cu aspirațiuni și idealuri op. se ei.

E interesant în acest rezumat și faptul, că autorul propune Rusiei ca să cedeze României Basarabia.

> O înțelegere cu România — zice scriitorul francez — ar aranja multe lucruri în apropiatul Orient. Rusia, care e în adevăr o prea mare putere, printr'o cesiune spontană al unui colț al Basarabiei, n'ar aduce nici o lovitură morului ei propriu și nici o vătămare prestigiului ei.

Bulgaria și alianța balcanică.

Ziarul „Valia”, organul oficial al partidului stambulovist, de sub șefa d-lui Ghendieff, arată într'un articol recent că toate încercările făcute de Rusia, pentru înjgheburarea unei noi alianțe balcanice ofensive și defensive, au eșuat completamente, din cauza refuzului Bulgariei de a intra într'o asemenea alianță îndreptată în prima linie contra Austro-Ungariei.

Ziarul „gubernamental” mai arată apoi, că ori care vor fi încercările Rusiei în viitor, Bulgaria va rămâne credincioasă politicii sale de apropiere cu Austro-Ungaria, singura țară care a ajutat-o în ultimul timp, pentru a nu fi dejinită înfrântă diplomaticesște la București.

Leo Tolstol.

O poveste

despre Ivan prostul și despre cei doi frați ai lui: Simion soldatul și Taras păntecul, și despre sora lor mută Mclania, cum și despre diavolul cel bătrân și despre cei trei pui de draci.

(Urmare).

V.

Când drăcușorul găsea în noaptea asta cu Taras, după înțelesul avut veni să ajute soțului său, să răspundă pe Ivan. El veni la ogor, căută pe tovarășii în toate părțile, nu găsi pe nici unul, dete numai de gaura din pământ. După aceea se duse pe livade, găsi în mocirlă coada tăiată, pe locul, unde a fost arată săcara, găsi a doua gaură. > Ei, pe cum văd, tovarășilor mei le-a mers rău, trebuie să le iau eu locul și să mă apuc de prost.

Drăculețul se duse să caute pe Ivan. Ivan însă găsea cu lucrul câmpului și tăia lemne în pădure.

Fraților le era prea strâmt în casă și siseră lui Ivan, să îngrijească de lemne, ca să clădească alte case, nouă.

Puiul de drac alergă în pădure, se ascunse printre crengi, și împedeca pe Ivan în tăiatul lemnului. Ivan tăia se un arbore, cum trebuia, ca să cadă pe

un loc deschis, când era să cadă, copacul să prăvăli în altă parte și se oprî între crengi. Ivan a trebuit să taie o prăjină, ca să împingă arborele mai departe, ceea ce abuti numai cu mare greutate. Cu al doilea arbore o păi tot așa. Se năcăși și asudă, până l'a putut da de-o parte. Se apucă de al treilea arbore; aceeaș zoală. Ivan avea de gând să taie cinciseci de arbori, și abia tăia se zece, și se și înoptase. Mai era și obosit afară din cale, curau sudorile de pe el, ca ceata în pădure, dar lucra tot mai departe. Mai tăia încă un arbore, atunci începă să-l tragă de spate, încât acum nu mai avea putere; își puse săcarea în brâu, și se așeză să se odihnească. Când drăculețul văzu că Ivan nu lucra, îi pără foarte bine. > Ei, își gândea drăculețul, acum nu mai are putere, acum mă pot odihni și eu. El se așeză călare pe o creangă, și-și radea în pumni de bucurie. Ivan însă se ridică. Își scoase săcarea dela brâu, se avântă și cum levi cu ea odată de cealaltă parte, arborele pocni și căzu la pământ. Drăcușorul nu băgă lute de seamă, n'avu timp să-și ridice picioarele în sus, creanga se rupse și-i prinse ghiara. Când tăia Ivan crengile... văzu pe drăcușor!

> Uite, numai uite bidigania scărboasă, strigă el mirat. „Iară-mi ești aici!”

> Eu sunt altul, zise drăcușorul, Eu am fost la fratele tău Taras.

> Puțin tmi păsă, cine ești. S'o pă-

țești și tu ca ceilalți. Ivan ridică săcurea și vru să omoare drăcușorul cu muclea.

Drăcușorul începă să se roage: > Nu mă bate, că eu îți pot face, ce vei pofti.

> Dar, ce ști să faci? >

> Îți pot face bani, cât poțești.

> Ei, de pe partea mea, fă, să vedem.

Și dracul l'a învățat, cum să facă. > Ia frunze dela stejarul acesta, freacă-le în mână. Din ele va cădea aur pe pământ.

Ivan luă câte-va frunze, le frecă și căzu aur din ele.

> Asta-i bun, zise el, când n'ai de lucru să te joci cu copiii cu etc.

> Acum lasă-mă liber zise drăcușorul.

> Ei, de pe partea mea! Ivan luă prăjina și scăpă pe drăcușor. > Cu Dumnezeu! strigă el. Și cum a pomenit numele lui Dumnezeu, drăcușorul a și intrat în pământ, cum intră o piatră în apă, lăsând numai o gaură în urmă.

VI.

Cei doi frați își zidiră case și trăiră deosebiți. Ivan însă a fiert bere, după ce a gătat cu culesul, și pofti pe frați la sărbătoarea culesului. Dar frații nu veniră la Ivan — > Știm noi ce este un ospăț țărănesc.

Ivan cinsti țărani și femeile, și

beau și el împreună, ba se și chirochili și eși în uliță la horă. Mergând la horă, aștepta ca femeile să-l primească cu cinst și să-l laude.

> Am să vă dau ceva, ce nu ați văzut în viața voastră, le zise el. Femeile începă să rădă și-l laudară, pe urmă li ziseră:

> Ei, dă-ne, ce ai vrut să ne dai.

> Vă aduc numai de cât, răspunse el, Scoase coșul în care ducea sămânța de sămănat și alergă cu el în pădure. Femeile radeau: Ce om prost! Uita-se de el. Deodată vine în fugă și aduce coșul plin cu ceva.

> Să vă cinstesc cu ce-i aici? >

> Cinsteste-ne.

Ivan luă din coș o mână plină cu galbeni, și-i aruncă între femei. Dumnezeule, îndurate! femeile se aruncară asupra galbenilor să-i adune. S'au aruncat și țărani și se vânzoleau pentru galbeni. Pe o femeie bătrână orau pe aci s'o strivească în învălmășală. Ivan radea.

> O ce oameni proști, zise el. De ce ați vrut să striviți pe bătrâna? Așteptați că eu vă mai dau. Și iară le aruncă la galbeni. Au alergat toți oamenii la el. Ivan le aruncă toți galbenii din coș. Oamenii au cerut să le mai dee. Dar Ivan le-a spus că nu mai are. De altă dată vor căpăta mai mult. Dar acum să joace și să cânte.

Femeile se învoiră.

> O, cântecul vostru nu plătește nimic, zise el.

> Ști tu să cânti mai bine? >

> O să vă arăt îndată.

El se duse în șura de îmblătit, scoase un snop îl îndreptă, puse să stea drept și-l atinse cu mâna. > Ei, zise el, slugă, fă ca să nu mai fie snop, ci din fiecare paiu, fă să iasă un soldat! > Snopul se desface și au început a eși soldați din el. Sunau dobele și trimbițele. După aceea Ivan porunci soldaților să cânte, și merse cu ei pe strade.

Oamenii se mirau de ei. După ce soldații au cântat câțva timp, s'a întors cu ei iară în șură, pe oameni nu i-a lăsat să meargă cu ei și din soldați făcu iară snop și-l aruncă preste ceilalți. Veni acasă și se culcă într'un șopro.

A doua zi auzid fratele cel mai mare Simion, soldatul, cele întâmplare, se duse la Ivan.

> Spune-mi și mie, zise el, de unde ai scos soldații și unde i-ai dus iară? >

> De ce trebuie să ști asta? >

> Cum de te? — Cu soldați poți să îndeplinești tot felul de lucru. Cu ei poți să cuprinzi o țară întreagă.

Ivan se minună. > Dar de ce nu mi-ai spus asta mai de demult? Soldați îți fac, căți vrei. Cu sora am îmblătit destul snopi. Ivan duse pe frate-său în arle și zise: > Uită-te, eu li fac, și

Camera.

— Scandal în cameră. —

Patrioții au ajuns în ședința de ieri a camerei la grave conflicte. Zgomot urias, injurături, amenințări și interdicții din cameră. Aceste s-au perdat în un mare vâlmășag, având rol și garda parlamentară. Conflictele își au originea din ședința de alaltieri, care asemenea a fost turbulentă. Ședința a fost predominant de relevarea chestiilor panamiste. De aci conflictele, cari au fost mai acute la stabilirea ordinii de zi. Tisza a acuzat opoziția, că își duce trailul numai din procesul Lukács-Dezy, iar opoziția a reproșat lui Tisza, că e un grobian. Agitația, cu care s'a închis ședința de alaltieri, a izbucnit ieri în acte violente.

După deschiderea ședinței, s'au citit hotărârile comisiei de imunitate. Intre alții deputatul *Urmancyz* a fost exclus dela 40 de ședințe pentru atitudinea lui din ședința anterioară, Szmercsány dela 10 ședințe etc. Hotărârile au fost primite în mijlocul unui zgomot și întreruperi continue.

Să trece la ordinea zilei. La desbaterea specială a proiectului legii de presă ie cuvântul Apponyi. Declară că opoziția e silită a împedea desbaterea normală, până nu i-se dă satisfacție pentru vătămarea, ce a comis-o Tisza față de Dezy în discursul său de ieri. Urmează la cuvânt la proiect Kelemen, apoi Barabás, sub vîrăbirea căruia izbucnește scandalul. Barabás infierează asupra lucrărilor partidului muncii. Se naște sgomot, tumult. Se aud strigăte: Sare, bionete, panams... Prezidentul nu poate face liniște. Sgomotul crește. Mai mulți deputați sunt îndrumați la ordine. Vorbește Rakovsky, protestând contra atacurilor lui Tisza.

Terminând Rakovsky, cere cuvânt Andrassy. Partidul muncii nu-i acordă dreptul de-a vorbi. Sgomotul și învâlmășala e de nedescris. Prezidentul suspendă ședința și imediat își face garda intrarea. Se cetesc numele acelor, cari au să părăsească sala. Intre ei sunt: Ráth Endre, Frater, Barabás, Vázasonyi etc. Cel provocat nu se supun ordinului. Sunt scoși de gardă cu forța. La provocarea prezidențială părăsesc sala Andrassy, Haller și Battyányi. Istvános, care sbiera groznic, e scos cu forța. Se ridică Apponyi și declară, că e contra demnității sale a lupta față de o astfel de teroare. Părăsește sala urmat de întreaga opoziție.

Rămânând guvernamentarii singuri, Beöthy își motivează procedul și ședința se închide.

Astfel se bălăbănesc patrioții noștri oligarhi.

Procesul Rutenilor.

Ascultarea acuzațiilor în procesul Rutenilor se apropie spre sfârșit. Vor urma apoi martorii, la fasiunile cărora se provoacă acesori prezidentul desbaterei. Căci acuzații retrag, ceea-ce au fost

la judele de instrucție. I-au terorizat jandarmii — spun ei. În general, cuvintele »jandarm« și »solgăbirău« resună adese în fasiuni. Și se povestesc și scene neplăcute pentru autorități. Alaltaeri d. e. acuzatul Lipceei e întrebă, că fost-a pedepsit?

— Da, răspunde el, m'a pedepsit dl protopretor pentru rugăciuni.

Prezidentul nu forțează lucrul, dar în cele din urmă iese la iveală, că protopretorul a pedepsit pe motivul »înținerii de adunare interzisă« pe mai mulți oameni, cari se adunaseră să se roage la Dzeu.

Eri au fost ascultați câțiva acuzați din Bistra inferioară. Ei sunt în negare și spun, că procesul verbal luat de judele de instrucție, l-au scris amenințați de jandarmi și nici nu știu, ce au scris, pentru că nu li s'a citit procesul verbal. În general cu toții mărturisesc, că lor nici prin gând nu le-a trecut să facă agitații contra statului. După cei din Bistra urmează înterogatorul acuzător din Luccea.

La desbateri asistă mulțime de corespondenți de ziare, mai ales slavi, din Rusia și dela noi. Dintre ziarele slave din Ungaria își au reprezentanții la Sighet: Narodna Noviny, Dalnozensky Slovac din Neoplanta și Narodny Hlasnik. Să spună, că vor sosi și ziariștii cehi. În genere procesul provoacă mare amărăciune între Slavi, și va da anză poate la renvierea chestiei rutene. Se amintește chiar și conducătorul nou al Rutenilor... Iată un nou fruct al șovinismului, care a cuprins în brațele lui și pe preoții ruteni.

Externe.

Albania.

După știri din Berlin principele de Wied și-a fixat plecarea în Albania pe ziua de 28 Ian. n. în drumul său spre Durazzo principele Wied va vizita curțile din Viena și Roma.

În fața tribunalului militar din Valona s'a început ieri procesul în contra majorului Bekiz-bey și a soțiilor săi, cari proiectaseră acum o lună c lovitură de stat pentru a aduce pe tronul Albaniei pe Izzet-pașă.

Bulgaria.

Partidul radical și cel socialist au ținut Joi în Sofia întruniri în cari s'au ocupat cu situațiunea internă a Bulgariei. Oratorii radicali au condamnat guvernul Gheșoff și Daneff precum și pe Suveran, pentru războiul de cucerire ce l-au întreprins în loc de a căuta să obție pe cale diplomatică autonomia Macedoniei. Au protestat apoi în contra dizolvării Camerei praeum și contra faptului că nouile alegeri vor fi prezidate tot de guvernul liberal, în loc de a fi lăsate în seama unui cabinet de coaliție, și au condamnat pe agrarieni și socialiști pentru incapacitatea de muncă ce au dovedit-o în Cameră. Radicalii au invitat apoi poporul și pe adepții lor să se pregătească în mod serios în vederea campaniei electorale.

În adunarea socialiștilor s'a protestat deasemenea în contra dizolvării camerei.

Pericolul unui nou războiu balcanic.

Intervenția Puterilor mari.

Pregătirile războinice și agitația febrilă din Turcia și Grecia n-au putut lăsa indiferente Puterile mari, cari se pregătesc a face un demers comuu la Constantinopol și Atena pentru a evita izbucnirea războiului amenințator între aceste două state. Tratativilo între statele europene cu privire la acest demers sunt în curs și se crede — cu deosebire după știrile ce soșesc din Roma — că conflictul se va putea rezolvi în mod pacific. Este însă o mare întrebare, dacă intervenția actuală a Puterilor mari va putea pune capăt agitațiunei estinse, de care pare a fi cuprins întreg islamismul. Știrile ceșosesc din diferite centre se contrazic dealfel în multe privințe, încât e foarte anevoios a ne face un tablou cât de cât real despre adevărata situație. Într'o privință știrile consună și anume că atât Turcia cât și Grecia lucră din răzputeri pentru întărirea și desvolțarea armatelor lor pe uscat și pe apă.

»Südslavische Korespondenz« află din Constantinopol că Joi, cu ocaziunea recepțiunei diplomatice, marele vizir Said Halim, a declarat tuturor ambasadurilor că Turcia nu va renunța la insulele din Marea Egee. Este adevărat că Turcia a acceptat hotărârea conferinței din Londra, după care marile Puteri și-au rezervat dreptul de-a decide asupra soartei insulelor, Turcia însă a interpretat această hotărâre în sensul că este cu desăvârșire exclus ca acele insule să fie cedate Greciei.

Ziarul »Minerva« face următorul comentariu situațiunei conflictului actual între Grecia și Turcia:

După încheierea păcii dela București, rând pe rând, statele balcanice au început să reia relațiile, Grecia a rămas cel de pe urmă. Relațiile greco-bulgare sunt departe de a fi amicale, în sensul diplomatic al cuvântului. Vin apoi relațiile greco-turce. Intre Grecia și Turcia au urmat lungi negocieri, cu privire la teritoriile cucerite dela turci, vacaturile, drepturile populațiunei otomane, precum și la insule. Chestiunea insulelor e punctul de desbinare între cele două state. În al treilea rând Grecia întâmpină dificultăți cu Albania, în Epir. De astă dată Grecia intră în conflict cu două mari puteri: Austria și Italia.

Aceasta e situațiunea Greciei, în momentele actuale: relații diplomatice foarte subrede, inamici la granițele ei. Și toate acestea vin după o campanie de un an de zile, în care dacă Grecia n'a avut decât un rol secundar, grație înțelepciunei lui Venizeles și-a făcut a proșpe partea leului la împărțirea prăzei. În afară de aceasta Grecia nemulțumește și pe români și pe sârbi. Venizațiunile la care sunt supuși aromânii, nu pot fi trecute cu vederea la București. Nealinițateea grecilor este evidentă și dacă n'ar fi criminalul, ai dori acestui nenorocit popor, fanfaron, grozav de

incult și obraznic, un al doilea Domokos. Căci oricât de simpatic ar fi figura lui Venizeles, el nu poate acoperi un întreg popor, al cărui expresie caracteristică e renunțul mănăcilor de aromâni d. Rhalylus.

În astfel de situație, așa dar, relațiile greco-turce sunt încordate. Grecia voșe să aibă sub stăpânirea ei insulele Samos, Lemnos și Mitilene, pe care i le-au dat puterile. Turcia să o-pune însă la această cedare forțată. Dacă își aruncă cineva ochii pe hartă își dă imediat seamă de importanța acestor insule, care e din două puncte de vedere: 1) ele sunt necesare Turciei pentru ași apăra coastele asiatice și 2) sunt apărătoare ale Dardanelelor. E ușor de văzut de ce Turcia nu le poate ceda. Rezultatul: înarmări febrile la Constantinopol și Atena, fortificarea insulelor de către Greci și în curând tunul va decide asupra soartei lor.

Conferința Comitetului național.

Budapesta, 23 Ian.

Convocat ca să discute mai multe chestiuni de importanță, comitetul național s'a întrunit într'o conferință, care a durat trei zile 20, 21 și 22 Ianuarie n. c.

La ordinea zilei ca cel mai important punct era chestia schimbării de idei petrecute între ministrul Tisza și delegațiunea comitetului național.

Acest punct de o importanță deosebită a provocat un interes deosebit nu numai între membrii comitetului național, cari s-au grăbit să se prezinte în număr aproape complet la conferință, ci în toate cercurile, cari se interesează de soarta, rolul și rostul neamului românesc din Transilvania și Ungaria.

Mulți dintre membrii sosiseră la Budapesta deja de Luni seara. Toți discutau evenimentele de mâine. Ziariștii băjbăiau în toate părțile. Știriceau, cântau să aștepte veste, »pactul« sbura pe toate buzele, nelinișteau toți parciunii, urmăreau cu atențiune toate zimbetele.

Dar mai ales Marți înfrigurarea luase proporții neașteptate. Curiozitatea gazetariilor ovrei se transformase într'o îndrăzneală dealfel caracteristică. Întrebau pe toți: ce-i nou, dacă »pactul« va fi primit, ce oferă Tisza etc.? Pându toate privirile, toate zâmbetele, toate gesturile, toate grimazele și apoi fantazia își depăna firul din bielsug. Știrile cele mai imposibile, rapoartele cele mai caraghioase împodobiau gazetele jidovești din Pestă. În parlament chiar, deputații se interesau mereu și într'un chip surprinzător de îngrijit, de ceea ce au hotărî comitetul național. Pe străzi surprindeai vorba »pactum« și »pact«. N'am gândit vreodată că chestia românească își

va trage o dără atât de pronunțată în inima patrioților.

Marți la 11 ore președintele dl George Pop de Băsești în mijlocul unei așteptări, care înfrigura pe toți, a deschis în sfârșit conferința.

La această conferință afară de membrii comitetului național a luat parte și dl Voicu Nițescu, directorul ziarului nostru, fiind invitat în mod special din partea prezidiului, pentruca astfel în această conferință memorabilă să fie reprezentate toate zierele noastre naționale.

Discuții e ce au urmat în această conferință au fost de-o importanță deosebită și ținute la un nivel, care face onoare comitetului nostru național.

Soartea neamului românesc îi preocupă pe toți în modul cel mai deosebit. Fiecare își da seamă de răspunderea cea mare, pe care o comportă mandatul ce i s'a incredințat.

Am avut impresia, că acest corp matur e cel mai chemat să reprezinte neamul românesc și că în el singur e depozitată întreagă puterea de viață a acestui neam.

Încercarea lui Tisza de a înșgheba cu transgiții noștri ori cu alți »independenți« un partid moderat mi-se desena atunci ca cea mai caraghioasă și neputincioasă încercare. Și tot mai vie și mai puternică mi-era credința, că comitetul național în forma și alcătuirea sa de astăzi este prin excelență neamul românesc însuș.

Discuțiile cari s'au desfășurat, în urma discreției motivate nu le putem publica. Tot ce putem spune e ca în sânul comitetului național n'am observat nici cea mai mică diferență în chestiunile principiare. Și în deosebi în ce privește propozițiile contelui Tisza toți le cumpănesc cu seriozitate și pătrunși de un documentat spirit de realitate.

Dacă conferința de acum s'a amânât, asta nu înseamnă, că în sânul comitetului ar fi existând nici-căi nedumeriri de ordin esențial, ci pentrucă trebuie observate și anume forme tactice, cari de mult teorii și în deosebi în cazul de față își au importanța lor deosebită.

Nu ne indoim, că comitetul în ședința sa cea mai apropiată, care se va ține probabil deja în cursul lui Februarie va aduce o hotărâre definitivă demnă de prestigiul său și demnă de cauza, pe care o reprezintă.

Hotărârea de Joi seara — a două după o discuție de 3 zile — a venit ca o pilulă calmantă asupra fantaziilor dela gazetele evreo-maghiare și asupra acelor, cari credeau în »pact« ca în credeu.

Ea însă nu poate fi privită de

tu te vei duce cu ei, pentrucă dacă ar trebui să-i și hrănesc, într'o zi ar mânca tot, ce-i în sate.

Simion, soldatul, făgădui, că se va duce de aci cu soldații, și Ivan se apucă să-l facă. Trânti cu snopul în arie și deodată a răsărit o companie de soldați după fiecare snop, altă companie. A făcut atâtea, că a acoperit tot câmpul.

»Destul sunt acum?«

Simion era vesel și zise: »Destul. Îți mulțumesc Ivane.«

»Foarte bine,« zise Ivan. Dacă vei mai avea lipsă mai târziu, vino iară, îți mai fac și alții. Pale avem în est-an destule.«

Simion, soldatul, numai decât luă măsurile de lipsă, își puse armata în rând, cum se cuvine și plecă la bătae.

Nu plecase încă bine Simion, soldatul, și iată că vine Taras pântecosul, care deasemenea auzise de cele întâmplate ieri și începu să se roage de frate-său: Descopere mi și mie de unde ai avut galbenii de ieri? Când așa ai avea eu în mâna mea atâtea bani, eu așa aduna din toată lumea și mai mulți la ei.

Ivan se miră. »Ei, asta trebuia să mi-o spui mai de mult. Bani îți pot face cât vrei.«

Fratele său se bucură. »Atunci dă-mi cam cât intră în trei coșuri de sămănat.«

»Ei, de pe partea mea,« zise I-

van, să mergem în pădure, dar prinde fapa, altfel nu poți aduce banii așa-că.

Și au plecat în pădure. Ivan a început să frece la frunze de ștejar și a frecat o grămadă mare de bani.

»Asta va fi de ajuns?«

Taras se bucură. »Deocamdată este de ajuns, zise el. Îți mulțumesc, Ivane.«

»Bine,« zise Ivan. Dacă îți-ar trebui și mai mult, vino, vreau freca și mai mult, — frunză este destulă.«

Taras pântecosul, adună un car întreg de aur și plecă să facă negoț.

Au plecat amândoi frații, Simion în bătaie, Taras la negoț. Simion soldatul, a cuprins o împărăție întreagă și — Taras a câștigat o mulțime de bani.

Odată se întâlniră amândoi frații și-și decoperiră unul altuia; Simion, de unde are soldații, Taras de unde are banii.

»Eu am cuprins o împărăție și-mi merge bine, zise Simion soldatul către fratele său, numai, am prea puțini bani, ea să ții soldații.«

»Eu am câștigat destule grămezi de bani, zise Taras pântecosul, numai păcat, că n-are cine să-i păzească.«

Atunci zise Simion soldatul: »Hai să mergem în fratele nostru, i-voiu zice să-mi faci mai mulți soldați și-ți vreau da din ei să-ți păzească banii, tu însă să-i zici, să mai frece galbeni ca să putem ține soldații.«

Și s-au dus la Ivan. Ajunși la el zise Simion:

»Frățioare, am prea puțini soldați, mai fă-mi vre-o doi, cel puțin două grămezi de snopi să mi-i schimb în soldați.«

Ivan făcu semn din cap, că nu se învoește. Înzadar mă rogi, nu ți fac, mai mulți, zise el.

»Cum așa? doar mi-ai făgăduit.«

»Făgăduit de făgăduit, și totuși nu fac mai mulți.«

»Și de ce nu vrei să mai faci prostaganile?«

»De aceea, pentrucă soldații tăi au omorât un om. Nu de mult eram lângă drum, atunci am văzut o femeie cu un coștug în car, și plângea. Am întrebat-o, cine a murit? Mi-a răspuns: »Soldații lui Simion au ucis în bătae pe bărbatul meu. Eu credeam că soldații se joacă și cântă, dar ei au omorât un om. Nu, nu-ți mai dau alți soldați.«

Se ținu de vorbă, și nu mai făcu soldați.

Și Taras pântecosul veni și se rugă de Ivan, să-i mai dea bani.

Ivan însă cântă din cap, că nu mai dă. Înzadar mă rogi, zise el, nu-ți mai fac galbeni.«

»Cum așa? Întrebă Taras. Dear ai promis că faci.«

Am promis de promis, și totuși nu vreau să fac mai mulți.«

»Bine, și de ce nu vrei să mai faci, prostule, ce ești?«

»De aceea, pentru că galbenii tăi au dus vaca Mihailovnei.«

»Cum au dus-o?«

»Da, i-au dus-o. Mihailovna avea o vacă, copilul avea lapte de înghițit, dădu-i însă au venit la mine să se roage de lapte. Atunci le-am zis: »Ce-i cu vaca voastră?« Ea mi-a răspuns: »A venit la mine Iconomul Taras pântecosul, a dat mamei trei bănuți de aur, ea i-a dat vaca pentru el, acum nu mai avem nimic de vorbit. Eu am gândit, că tu vrei să te joci cu bănuții de aur, dar tu le-ai luat copiii vaca cu ei. Nu-ți mai dau alții.«

Și, prostul, s'a ținut de vorbă, și nu i-a mai dat galbeni. Astfel, frații s'au dus cu mâinile goale de la el.

După ce au plecat se sfătuiră, cum să se ajute unul cu altul. Simion zise: »Ști, ce să facem? tu-mi dai bani, ca eu să-mi țin soldații, și eu îți dau jumătate din împărăția mea cu soldați, ca să-ți păzești banii.« Taras se învol. Frații împărțiră, ce avea fiecare, se făcură amândoi împărați, și încă bogăți.

VIII.

Ivan trăia acasă, ținea pe tată-său și pe mamă-sa, și lucra moșia cu soru-sa cea mută.

Se întâmplă că odată se îmbolnăvi un câne bătrân care-l avea Ivan în

curte, căpătase răie, și era aproape să se prăpădească. Lui Ivan îi părea rău de câne — luă buca muta o bucată de pâine, o puse în căciula și o aruncă cânelui. Căciula însă era ruptă și pâinea căzu jos, cu ea și o rădăcină. Ahea înghițise cânele rădăcina, de-odată începu să sară și să joace, și să latre, și să bată din coadă — și se făcu sănătos.

Tata și mama, văzând aceasta, se mirară foarte.

»Cu ce ai vindecat cânele?«

»Aveam două rădăcini, cari vindecă toate boalele, zise Ivan, și cânele a înghițit una din ele.«

Se întâmplă însă, că tot în vremea aceea se bolnăvise și fata împăratului, și împăratul dădu de știre, prin orășe și sate, că cine va face-o sănătoasă, va căpăta mari daruri și, dacă va fi neînșurat, îi dă și fata de soție. Asta se făcu cunoscut și'n satul lui Ivan.

Tata și mama chemară pe Ivan și-i ziseră: »Ai auzit ce a dat împăratul de știre? Ai zis, că ai o rădăcină. Du-te și vindecă fata împăratului. Te norocoști pe toată viața ta.«

»Ei, de pe partea mea,« zise Ivan și se pregăti de drum. L'au îmbrăcat cu alte haine, și ei eși în ușa casei. Din ușă văzu o cerșitoare schilavă de o mână, care se rugă de el: am auzit că poți vindeca boale, vindecă-mi mâna pentru că nici nu mă pot îmbrăca cu ea.

noi, decât ca o hotărâre care nu putea fi înlocuită în timpul de față cu alta și care în același timp e preluatul adevăratei și singurei hotărâri definitive.

Ccr.

Din America.

O scrisoare a boxistului Argăseală.

Cunoscutul boxist român d-l D. Argăseală, pictist de fapt și în Ungaria n-a putut găsi un boxist mai de dăi Doamne, a părăsit Brașovul, luând din nou drumul spre țara miliardarilor. Zilele trecute un membru al redacțiunii noastre a primit dela d-l Argăseală, — care în America a luat numele de Emil Domeneck — o scrisoare mai lungă, în care descrie călătoria sa prin câteva orașe ale Americii. Ajuns în marele oraș industrial Detroit Michigan, renumit prin cele mai mari fabrici din lume, a vizitat aci fabrica de automobile Ford, unica în felul ei. Fabrica aceasta, ne scrie d-l Argăseală, se estinde pe un teritoriu, care este de mărimea cetății Brașovului, adică cât interiorul orașului nostru. În această fabrică sunt angajați 15.000 muncitori, cari lucrează pe zi 9 ceasuri. Plata lor pe ceas este dela 25 cents până la 65 cents.

Afiind că în fabrica aceasta se construiesc automobile în timp de câteva minute, d-l Argăseală, care posedă însuși un automobil și e un perfect șofer, a asistat la fabricarea automobilelor o zi întreagă și s'a convins cu ceasul în mână, că de fapt în timp de 31 minute au eșit gata din fabrică 3 automobile. De dimineața până la amiază au fost construite complet 477 automobile.

Înainte de a obține intrarea în fabrică, d-l Argăseală a primit stabilimentele colosale de afară. Aici a găsit mai mulți oameni, cari măturau, zăpada. Recunoscându-i, că sunt Români, s'a încins între dânsul și acești Români următorul dialog în românește:

- Nu sunteți voi Români?
- Ba da, dar d-ta de unde știi că suntem Români?
- Vă cunosc după mustață.
- Dar d-ta n-ai mustață și tot ești Român.

- Am avut, dar viu din Ungaria, din Brașov, și cu furtuna asta peste Ocean mi l-a șburat vântul... Dar mai sunt pe-aci Români?
- Mai sunt destui, dar de pe la Brașov nu-i nici unul.

După acest dialog d-l Argăseală a fost condus de un inginer prin fabrică, unde li s'au dat toate explicațiile.

Din Detroit Michigan d-l Argăseală a plecat în Cansas City, de unde ne-a scris scrisoarea și unde va aranja câteva lupte de box și de trântă americană.

ȘTIRI.

— 11 Ianuarie 1914.

Știri din România. Circulația trenurilor, care fusese întreruptă în mai multe locuri din cauza viscoalelor, a fost restabilită pe întreaga rețea a căilor ferate, afară de linia București-Olenița, care e înzăpezită.

»Ei, de pe partea mea zise Ivan. Luă rădăcina, o întinse cerșitoarei și i porunci s'o înghită. Cnm a'nghițit cerșitoarea rădăcina, de-odată l-și vindecă mâna, și începu să lucre cu ea. Atunci ieșiră părinții lui din casă, ca să-l potrecă, dar când auziră că Ivan a dat rădăcina din urmă și că nu are alta, ca să vindecă pe fata împăratului, începură să-l dojenească.

»Al avut milă de o cerșitoare, dar de fata împăratului n'ai nici o milă.«
Atunci îi pârău rău lui Ivan și de fata împăratului. Prinse ȋapa la căruță, aruncă pale'n căruță și se sui'n ea, ca să plece.

»Unde vrei să mergi, prostul de tine?«
»Să vindec pe fata împăratului.«
»Da nu mai ai, cu ce să o vindec?«
»Nu face nimic zise el, și începu să mână.

Când ajunse'n curtea împărătească, abia urcase pe scară și fata se și făcu sănătoasă.

Împăratul se bucură, chemă pe Ivan la sine, și porunci să-i dea haine frumoase. »Tu să îți ginerile meu, zise împăratul către el.

»De pe partea mea...« răspunse Ivan. Și se căsătorii cu fata împăratului. Nu mult după aceea murii împăratul și, acum, — Ivan se făcu împărat.

Astfel toți trei frații ajunseră împărați.

(Va urma).

De asemenea au fost reparate toate firele telegrafice și telefonice deranjate de viscol.

— Eri, Vineri, s'a serbat a 21-a aniversare dela înființarea gimnaziului »Gh. Șincai« din București.

— Numiri ncu s-au mai făcut: prefecti: d-l Mih. Berceanu prefect de Istenița, d-l P. Becherescu prefect de Romanaji. Secretar general al minist. de războiu a fost numit d-l D. Iliescu, comandantul brigăzii a patra de artilerie, secretar general al minist. cultelor și instrucțiunii: d-l I. Simionescu.

— D-l I. Saita membru în comitetul de administrație al Teatrului Național, a fost delegat a gira funcția de director general al teatrelor până la numirea noului director general al teatrelor.

— S-a conferit medalia Bene Merenti ci. I. d-lui inginer locotenent Henri C. Coandă, inventatorul aeroplanului »Coandă-Bristol«.

— Legațiunea din București a Statelor Unite așteaptă sosirea comisiunii americane, care are însărcinarea de a invita România la expoziția universală ce se va deschide la San-Francisco (America de Nord) în cursul anului 1915 și cu care ocazie se va face inaugurarea deschiderii canalului de Panama. Membrii acestei comisiunii vor rămânea în București patru sau cinci zile.

— La 1917 se împlinesc 100 de ani dela nașterea marelui patriot Mihail Kogălniceanu. Neamul românesc în profunză sa recunoștință pentru acela care mai bine de o jumătate de secol l-a încălzit cu focul patriotismului și l-a condus cu graiul și condeiul pe calea luminoasă a înfrățirii și propășirii naționale, trebuie să adune și să publice opere complete ale lui Kogălniceanu. Publicarea lor va fi cel mai mare monument, ce se poate ridica unui om politic și va constitui un adevărat tezaur național. În acest scop s'a constituit în București un comitet compus din: d-nii Nicu Ganeva, fost ministru, C. I. Istrai, președintele Academiei Române, I. I. C. Brătianu, Nicolae Iorga, membru al Academiei Române, D. Onciul, profesor universitar, Fotin G. Enescu, directorul Casei Centrale a Băncilor Populare și general Grozea. Comitetul de mai sus se va întruni zilele acestea pentru a hotărî modul său de organizațiune.

Pentru fondul ziaristilor au mai contribuit la administrația ziarului nostru, din prilejul reînnoirii abonamentului, următorii domni: Petru Chețianu, Demșuș 1 cor., Iordan Curcubăță preot, Budila 2 cor., Ioan Marinescu notar, Ceca-inf. 2 cor., Emil Frâncu preot, Cergăul-mare 1 cor., Mihail Peter preot Lisneu 1 cor.

Tot pentru fondul ziaristilor am mai primit — prin d-l D. Gal, cont. la fil »Albina« din Elisabetopole, — suma de 54 cor. 40 fl. colectată din prilejul cununiei d-rei Elena Morariu din Ghicăș cu d-l Nicolae Calciu din Focșani (România). La această sumă au contribuit d-l Butan notar în Focșani cu 20 cor., Dr Iuliu Morariu, fratele miresei, cu 10 cor., apoi familia Iuliu V. Albini (Zlatna) și mai mulți țărani fruntași din comuna Gheacăș.

Rectificare. În nr 6 al Gazetei s'a publicat, din greșală, că d-l Aurel P. Bănuțiu a contribuit la fondul ziaristilor cu 3 cor., în loc de 2 coroane.

Prințul Carol al României în armata germană. Din Potsdam se anunță că alaltaeri la amiază A. S. R. principele Carol al României a fost prezentat colonelului și șefilor primului regiment al garzii, de față fiind A. S. R. principele Ferdinand al României și generalul Petricari. Primul locotenent von Knesebeck a fost atașat A. S. R. principelui Carol, spre a-l pune în curent cu serviciul în compania III-a. Alteța Sa Regală va ocupa mai târziu vila principelui de Wied, care părăsește Potsdamul la 28 Ianuarie, spre a merge în Albania.

Delegațiunea română la Petersburg. Din capitala Rusiei se anunță că delegațiunea română, în frunte cu generalul Hârjeu, plecată la inaugurarea monumentului Marelui duce Nicolae Nicolaevici a sosit a'altaeri acolo și a descins la otelul »Europa«. Colonelul rus Kandsuroff a fost atașat pe lângă delegațiunea română, pe timpul cât aceasta va rămânea în Petersburg.

Marile manevre din anul acesta — după cum se anunță din Viena — se vor ținea, probabil, în partea sud-estică a Sârbiei și vor lua parte la ele următoarele corpuri de armată: III (Gratz), XIII (Zagreb), și V (Pojun). Manevrelor vor începe în prima săptămână a lunii Septemvrie și vor ținea 3-4 zile.

Din servitor — miliardar. În luna Iunie a anului trecut murise la Londra americanul Brady, fostul rege al drumurilor de fier. După lucrări de luni de-a rândul, zilele acestea s'a terminat, în palatul din New-York al decedatului, inventarierea averii rămăasă după el, care este de aproape 200 milioane de dolari, adică cam o mie de milioane — miliardul — de franci. Și să nu să uite, că încă în anul 1870, decedatul rege al drumurilor de fier nu era decât servitor la un mic otel din New-York.

Un puternic incendiu s'a declarat alaltaeri la magazia atelierului construcției portului din Constanța (România). Focul, care s'a propagat cu o înălțime iumitoare, a distrus birourile magaziei, uimind toate registrele și actele cari se aflau în birourile clădirei. Ingrozită de furia focului a încetat subit din viață soția unui servitor. În urma grabnicelor ajutoare, focul a putut fi localizat cu mare greutate. Pagubele se ridică la 300 mii lei.

Ninsoare mare — dimisii de primar. O știre cam neobișnuită se anunță din Madrid. Ninsoarea, care cade în continuu de mai bine de o săptămână a acoperit și a îngropat în zăpadă întreaga capitală Spaniei așa că întrează presa a început să atace pe primar, din pricina acestei mizerii, care nu poate fi înlăturată din cauza lipsei de mijloace pentru ridicarea zăpezii. Urmarea a fost că primarul și-a prezentat dimisia.

Nouă catastrofa în insula Sakurajima. Din Tokio se anunță, că locuitorii insulei Sakurajima, unde, după cum se știe, au avut loc îngrozitoare erupțiuni vulcanice, — au fost loviți de o nouă catastrofa. 300 de persoane refugiate din fața pustiirilor, cauzate de erupțiunile vulcanice, și cari se credeau la adăpost, au căzut într-o prăpastie formată de o prăbușire de tren în urma unui cutremur. Numai o sută din ei au putut fi salvați cu viață. Vulcanul continuă a fi în activitate.

Necrolog. Alaltaeri, Joi, a încetat din viață Eugenia Baloiu nasc. Hângău, soția părintelui Băloiu din Lona. A încetat din viață în etate de 30 ani, în al 8-lea an al căsătoriei sale. Înmemntarea va avea loc azi în 24 Ianuarie în cimitirul gr.-or. din Bergopfund.

Mai bine moartea? O fetiță draguță a unui negustor din Kunszentmárton fusese operată zilele acestea, în spitalul din Szarvas pentru o inflamație care i se ivise pe gât. După operație însă fetița a început să se simtă foarte neînștinată, gândindu-se mereu la semnul ce-i rămăsese în urma operației, despre care s'a plans în mai multe rânduri, că o va face urâtă pe toată viața. Alaltaeri, pe când îngrijitorul i părăsise patul, fetița se aruncă pe frezestră, rămânând moartă'n curtea spitalului. Sub perna ei a fost aflată o scrisoare, în care spune că mai bucurușo preferă moartea decât să se știe cu acel semn, care o va face urâtă în întreaga ei viață.

Știri mărunte. Ziarele engleze afiș din Washington, că tribul »Sarranoc« al »Pieilor roșii« din Mexico s'a aliat cu partidul constituțional și a intrat în acțiune, prădând numeroase ferme de lângă Vera-Cruz și răpind mai multe femei albe. Guvernul Statelor-Unite a dispus să se trimită trupe pentru readucerea la ordine a acestora.

Se anunță din Londra, că Vincenz Astor, fiul bancherului Astor, care pierse cu ocazia catastrofei vasului »Titanic«, a plătit alaltaeri ca imozit de moștenire suma de 12 milioane 925 mii de franci, pentru cele 340 milioane rămase dela tatăl său.

În localitatea Alzar din Spania s-au intoxicat 70 de persoane, consumând cărățășii stricate.

În Sicilia s'a simțit Marți noaptea un puternic cutremur de pământ. În apropierea portului Plymouth se scufundase săptămâna trecută submarinul englez »A. 7«. După cum se anunță acum din Londra, submarinul a fost descoperit alaltaeri la o adâncime de 40 m., nu departe de locul unde se scufundase.

Judecătoria civilă din Paris a luat sub tutelă pe principele Francois de Chamara, care în urma trailului desfrânat se înfundase în datoriile colosale. Tatăl său plătiese datorii de milioane în urma lui și acum s'a încurcat în noul datorii de 5 milioane. Principele, care are etatea de 33 ani, a fost pus sub tutelă la cererea tatălui său.

Aviz. Având trebuință de unțură de pește, numai preparatul lui Toltan poate fi luat în considerație, fiind de o curățenie absolută, ușor de mstuit, fără miros și gust neplăcut. Se capătă în farmacia. Prețul 2 Coroane sticla.

Aviz. Caut un candidat de avocat cu praxă bună, începând cu 1 Februarie 1914, pe lângă salariul lunar de Cor. 200.—220 și taxe de comisuni.

Dr Iuliu Deceanu avocat Șercaia (Sárkány) 3 3

Pentru locuitorii în orase, amplotați etc. cari în urma ocupației sedentare și a muncii spirituale încordate sufer de nemistuire, prafurile Seidlitz ale lui Moll sunt o doftorie de casă indispensabilă, în urma efectului disolvant și regularea funcționării stomacului. Prețul unei cutii 2 cor. Se trimite zilnic prin postă cu rambursă de farmacistul A. Moll, k. k. liferantul curții din Viena I. Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll, provăzută cu marca de contravenție și subscriere. — (3)

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Ce-l cu secția de gimnastică? Primum spre publicare următoarele rânduri:

În ultima adunare generală a reuniunii de gimnastică și cântării s'a dat expresiune unanimă dorinței, ca secția de gimnastică a reuniunii de gim. și cântării din Brașov să fie reactivată cu începutul anului nou. Văd, că până acum nu a luat vimeni inițiativa în vederea acestei reactivări, deși suntem câțiva tineri, cari am doi să contribuim la reactivarea acestei secțiuni. Rog prin urmare pe d-l prof. P. Roșca, dirigentul secției de gimnastică să convoace prin coloanele »Gaz. Tr.« pe bărbaiții tineri din Brașov la o consultare în localitățile casei române. Ar fi de dorit, ca această întrunire să se fixeze cât mai curând și anume la orele 6 seara, când pot să participe toți acei, pe cari li privește această invitare. b.

O lămurire. Suntem rugați a da loc următoarelor rânduri:

Onorată Redacțiune! Vă rog a-mi da voie să mă folosesc din nou de ospitalitatea d-voastră, spre a arăta cauza întrebării, la care ști binevolt a răspunde.

Am asistat ca public liniștit la adunarea generală a unei reuniuni, și am fost martor la decurgerea nestăbilită a adunării, despre ceoșce membre absente de la acea adunare, pe cât știu, au primit pe cale corectă informațiuni despre partea esențială a celor întâmplate acolo.

S'a convocat din nou adunarea, și iarăși am voit să fiu de față ca public. Atunci am fost provocat, să părăsesc adunarea; eu însă nu am putut da ascultare provocărilor, având în vedere rezultatul confirmat de d-voastră.

Întrebarea am făcut-o spre a atrage atențiunea asupra drepturilor și datorințelor, ce ar trebui observate, deși înainte de aceea nu credeam, că un principiu atât de simplu, să dea anză la nedumeriri, la discuțiuni, ba chiar la proceduri... cludate. Cu toate acestea s'a întâmpat.

Ce garanță pot oferi acele reuniuni și asociațiuni, cari se feresc de controlul publicului? Sau p-ate prezenta publicului să moștense o adunare? Pentruce o jignește prezența publicului? Ce interes au unele membre ale comitetului a insista pe lângă unele membre ale reuniunii, ca să nu ia parte la adunare? Au drept membre să facă observații? Trebuie sau nu să se dea răspuns? Trebuie observate statutele reuniunii, sau nu?

Acestea sunt întrebări, cari pot atinge existența unei reuniuni, iar b'tjocurie, bărfel le, intrigile și calumniile ar fi bine să se sisteze.

Ar fi de dorit, ca observațiile juste și core te să nu se confunde cu incriminări, pentrucă din astfel de confuzii nu poate eși lucru bun.

Mulțumindu-vă pentru bunăvoință semnez. Brașov în 22 Ianuarie 1914. Cu distinsă stimă Pavel Percea

Pentru masa studenților români s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Pe lista de colectă nr. 225, colectorant Mariu Căna din cl. III gim, din comuna Țanțari: Iulie Căna 4 cor, Leonte Taus 2 cor; — P. Danciu, G Boeriu, Sofr. Gavriță, Alexe Morariu, Irimie Socaci, I. Anghel, Nicol. Grămadă, Grig. D. Păltinean, Dum. Gavriță, Iulie Gencea și Petru Macedon câte 1 cor; — Stef. Ciolan 1 cor 50 b; Ștef. Iosif. Ciolan 40 b, V. Ioniță 60 ba, I. G. Pușcaș 40 b. — cu totul: K 19.90.

Pe lista de colectă nr. 86, colectorant Octavian Malab ci VI g. din Feldicara: Basil Perța farmacist cor. 2, Iosif Micu paroch cor. 1, Trsian Pan drea fl. 92, Ioan Dima învățator cor. 1 George S. Pilița cor. 1, Gheorghe I. Eftin cor. 1, Ștefan Taus fl. 50, M. Boch fl. 50, Achim Eftin fl. 40, Vasile Taus fl. 20. Cu totul 8. cur. 52. fl.

Pe lista de colectă nr. 75, (colectorant I. Gherghel din cl VIII. gim.) a contribuit el Dr. Eugen Bran (Teaca 10 cor.

Primească marinimosii donatori sincerile noastre mulțămite. — Direct. școalelor medii gr. or. rom. din Brașov

Lago-Maggiore. În panorama universală din palatul Czel se va vedea

Începând de mâine Italia de nord, ținuturile încântătoare din jurul lacului Lago-Maggiore, localități și panorame frumoase, insule, vapoare, pescari etc, Panorama e desehisă ziua întreagă. Prețul de intrare 30 fl.

Răscumpărarea felicitărilor de sărbători

În favorul fundațiunii ziaristilor. — Dela Epitropia fundațiunii. — Pe lista:

XLVIII. Dl. Valer de Orbonaș funcționar de bancă Orăție, contribuind: Dr. Silviu Moldovan 100 cor. (1 acție »Dacia«) Dr. Aurel Vlad, cu 20 cor. Dr. R. Dobó, A. Bajas, mjr. Ioan I. Vulcu, Dr. A. Deak, C. Demeter, Familia de Orbonaș, Dr. Ioan Margita și Leo Bohățiel cu câte 10 cor. Ioan Moța, Dr. E. Papiu, Dr. R. Boca, Dr. Cornel David și N. Opincar cu câte 5 cor. Librăria S. Borremisa cu 3 cor. S. Damian, I. Turdășan, S. Vlad S. Cărpinișan și S. Prociukievici cu câte 2 cor. Nicolae Tenase cu 1 cor. La un loc 247 cor.

XLIX. Dl. Valeriu Ūveges, funcționar de bancă Brașov, contribuind: Moise Ciuta cu 20 cor. Ioan Ciuta, Nae Ciuta și I. Buta cu câte 10 cor. I. Er. Bodian și Ioan Țișel, V. Moldovan, N. Neșuș, cu câte 2 cor. T. Babeș și E. Bărsan cu câte 1 cor. La un loc 75 cor.

L. Dl. Dr. Alexandru Valda de Veivod, deputat Brașov, contribuind: Dr. A. Valda și soția cu 2 cor. Dr. Tib. Bredicean și Dr. G. Morolanu cu câte 10 cor. La un loc 40 cor.

LI. Dl. Gheorge Gârda, avocat Făgeț, ca colectorant Dr. Ioan Răchitan, cand. adv. contribuind: Dl. Gh. Gârda cu 6 cor. Dr. Ioan Răchitan cu 4 cor. V. Cășap, T. Bujor Gârda, S. Olariu, D. Feneș, L. Groza, A. Olariu, F. Dobrea, Aug. Oneșan, Gh. Popovici, Dr. A. Hădan și Dr. I. Popovici cu câte 3 cor. Szokoly Béla, Ioan Popp și N. N. cu câte 1 cor. La un loc 35 cor.

LII. Dl. George I. Radcea șef-contabil Șomeștea-mare, contribuind: »Chiorana« inst. de credit cu 10 cor. Nicolau Nylivan cu 5 cor. Ioan Ilișiu cu 3 cor. Dr. S. Butean, G. Radcea și A. Nylivan cu câte 2 cor. Dr. F. Doșa și Ioan Butean cu câte 1 cor. A. Ungur și A. Drăgan cu câte 40 fl. La un loc 27 cor.

LIII. Dl. Valer Șeulean, contabil Feclean, au contribuind: Dr. I. Prodan cu 5 cor. I. Chitul și Dr. O. Pavelea cu câte 3 cor. Ioan Pop cu 2 cor. Dr. S. Bota, J. H. Boteanu, V. Șeulean, Dr. I. Moldovan, G. Mălinașiu și Ioan Nagy, cu câte 1 cor. P. Chirtos G. Micula. I. Stăvăr și Ioan Holășu cu câte 50 fl. A. Mureșian cu 20 fl. La un loc 2120. cor.

LIV. Dl. Nicolae Munthiu secretar de bancă Șimleu, contribuind: »Sivania« inst. de credit cu 10 cor. Aug. Marcuș cu 5 cor. N. Munthiu cu 3 cor. La un loc 17 cor.

LV. Dl. Simeon Rus, director de bancă Dej, contribuind: Simeon Rus și Dr. I. B. ca cu câte 5 cor; Ioan Anca și Mih. Io. novici cu câte 2 cor. Vasiliu Coste u 1 cor. La un loc 15 cor.

LVI. Pe liste diverse: Dr. A. Moga Sassebeș 10 cor. Dr. S. Cornea, Siglășara cu 5 cor. La un loc 15 cor.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 24 Ian. În ședința de eri după aceeași proiectul legii de presă a fost votat și în special.

Ședința viitoare se va ținea Miercuri. La ordinea zilei proiectul pentru recruți.

Budapesta 24 Ian. În ședința de astazi a camerei s'a primit proiectul legii de presă în a treia cetire.

Valona 24 Ian. Guvernul provizor albanez a fost disolvat și înlocuit prin comisiunea internațională de control.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Bramisco & Comp Redactor responsabil: Ioan Irolea.

BERE de culoare deschisă și neagră în sticle din berăria »Trei stejari«.

Sticlele se umple cu cea mai mare acuratețe. Bunătatea acestei beri îndreptățește renumele ce se bucură în toate straturile societății.

Se capătă în prăvălii, cafenele și la Depozit, Blumena Strada învățătorilor 12. (8—10) Telefon 486.

